Zamek Sztramberk (NZK) – ruiny zamku, którego pochodzenie nie jest znane (legenda głosi, iż pierwotnie jakoby powinien stanąć na przeciwległym wzgórzu Kotoucz, jednak budowę uniemożliwiły skrzaty z jaskini Czarcia Dziura). Łączony jest on z administrowaniem posiadłości ziemskich tego terenu czy obroną granic ziemskich. Najnowsze prace za budowniczego zamku uważają ród szlachecki Beneszowiców, ewent. ołomunieckie książęta z rodu Przemyślidów po 1200 roku. W XIII wieku zamek był w posiadaniu duchownego i rycerskiego zakonu templariuszy (patrz T. J. Pešina, Prodromus Moraviographiae, 1663). Po rozwiązaniu zakonu w 1312 r. zamek był w posiadaniu króla czeskiego Jana Luksemburczyka, a w latach 1333 – 1346 margrabiego morawskiego Karola, późniejszego króla czeskiego Karola IV. Od 1350 r. (1359 jako castrum Strallenberg) przez 25 lat był majątkiem założyciela miasta, margrabiego morawskiego Jana Henryka, od 1375 r. zaś jego syna, margrabiego Joszta Luksemburczyka. Najbardziej znamienitymi właścicielami zamku po r. 1380 była morawsko-śląska linia rodu Beneszowiców – panów z Krawarzów (do r. 1433). Po roku 1533 zamek zaczął stopniowo pustoszeć. Najstarszy wizerunek z r. 1722 o dyspozycji dwupałacowej z budynkami gospodarczymi i dwoma pryzmatycznymi basztami. W roku 1783 przednia część zamku zawaliła się i mury zostały rozebrane i użyte jako budulec. Północno-wschodnia fortyfikacja zamku wewnętrznego zachowała się w pierwotnej wysokości. W latach 1901 – 1903 okrągła wieża (tzw. berfrit – wysokość 40 m, średnica 10 m) została przykryta dachem i przebudowana na wieżę widokową według projektu znanego praskiego architekta Kamila Hilberta. Mury zewnętrzne w niektórych fragmentach zostały dobudowane i ustawione dwie bramy zamkowe. W fortyfikacji jest wmurowana tablica pamiątkowa dr. Adolfa Hrstki (1864 – 1931, starosta i lekarz sztramberski, niezmordowany propagator miasta) wykonana przez artystę-rzeźbiarza Františka Juránia. Gotycka wieża zamku z otoczeniem i przyległymi odcinkami umocnień (NZK), dla której przyjęła się nazwa Trúba (potocznie Okrąglak), tworzy wyraźną dominantę miasta, które od r. 1994 jest jej właścicielem.

Autor: Aleš Durčák ©

{gallery}fotky/truba-historie{/gallery}